

Opolski Informator Katechetyczny

2022/2023

Nr 3/2022

Wydział Katechetyczny Kurii Diecezjalnej
www.wk.diecezja.opole.pl

WPROWADZENIE

Drogie Katechetki i Katecheci!

W imię Boże rozpoczynamy kolejny rok pracy katechetycznej w szkołach i parafiach. Podejmując to wyzwanie, chcemy z pełnym przekonaniem świadczyć o tym, że to Pan nas posyła i będzie nam towarzyszył swoją łaską we wszelkich naszych katechetycznych poczynaniach.

Pamięcią sięgamy jeszcze do poprzedniego roku szkolnego i pragniemy wyrazić wdzięczność wszystkim, którzy z zapałem i poświęceniem wykonywali swoje obowiązki.

Dziękujemy za Waszą pracę, za mnóstwo przeprowadzonych lekcji, za przygotowywanie się do nich i za czas poświęcony uczniom. Dziękujemy również za udział w konkursach, olimpiadach, warsztatach. Nade wszystko dziękujemy za to, że nie tylko przekazujecie wiedzę, ale sami jesteście przykładem. Niech ten nowy rok szkolny będzie dla nas czasem wzrostu „w łasce u Pana Boga i u ludzi”.

W tym roku przygotowaliśmy dla Was kolejny numer „Opolskiego Informatora Katechetycznego”. Wsłuchując się w Wasze głosy, przygotowaliśmy ten informator w formie elektronicznej. Zachęcamy do zapoznania się z informacjami i wydarzeniami zamieszczonymi w naszym informatorze.

Dobrych spotkań i błogosławionego nowego roku szkolnego!

KOMUNIKATY WYDZIAŁU

1. STRUKTURA, KONTAKTY, GODZINY

Wydział Katechetyczny Kurii Diecezjalnej w Opolu

ul. Książąt Opolskich 19, 45-005 Opole

tel. 77 44 32 133 | e-mail: katecheta@diecezja.opole.pl

czynny od poniedziałku do piątku w godz. 9.00 – 13.00, 14.00 – 16.00

Biskup Rudolf Pierskała | Przewodniczący Wydziału
tel. 77 44 32 113

Ks. Jerzy Kostorz | Dyrektor Wydziału
tel. 77 44 32 133 | e-mail: katecheta@diecezja.opole.pl

Piotr Dobrowolski | Wicedyrektor Wydziału
tel. 77 44 32 105 | e-mail: dobrowolski@diecezja.opole.pl

s. Mirosława Potyra ISSM | Sekretariat Wydziału
tel. 77 44 32 133 | e-mail: sm@diecezja.opole.pl

Anna Światała | Referent Wydziału
tel. 77 44 32 103 | e-mail: a.switala@diecezja.opole.pl

Arkadiusz Pyka | Referent Wydziału
tel. 77 44 32 103 | e-mail: a.pyka@diecezja.opole.pl

ks. Paweł Knop | Koordynator ds. Katechezy Rejonu Raciborskiego
tel. 780 147 258 | e-mail: pawel.knop@diecezja.opole.pl

W związku z dekretem ks. Biskupa Andrzeja Czai, nowym Koordynatorem ds. Katechezy Rejonu Raciborskiego został ks. Paweł Knop - wikariusz parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Raciborzu. Ks. Pawłowi życzymy doświadczenia Bożej obecności w życiu codziennym.

Pragniemy wyrazić wdzięczność za dotychczasowo pełnioną posługę ks. Arturowi Juzwie, który dekretem Biskupa Opolskiego został mianowany prefektem Diecezjalnej Szkoły Podstawowej i Diecezjalnego Liceum Humanistycznego w Nysie. Niech na Jego drodze nie zabraknie Bożego błogosławieństwa.

2. DIECEZJALNI WIZYTATORZY NAUKI RELIGII

Pracę Wydziału Katechetycznego wspierają mianowani przez Biskupa Opolskiego wizytatorzy katechetyczni, którzy odpowiadają za jakość i właściwy kształt katechizacji od strony merytoryczno-organizacyjnej. Wizytatorzy pełnią swoją służebną misję katechetyczną dla dobra

katechetów i dla dobra całej wspólnoty Kościoła diecezjalnego. Wizytatorzy w ramach działalności diagnostyczno-oceniającej dokonują systematycznej kontroli przestrzegania prawa i wypełniania obowiązków związanych z katechetyczną posługą Słowa Bożego, a także gromadzą informacje o pracy nadzorowanych katechetów.

W diecezji opolskiej każdy wizytator posiada legitymację służbową, a wykaz wizytatorów znajduje się na stronie internetowej Wydziału.

3. MISJA KANONICZNA

Przypominamy, że zgodnie z „Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu organizowania lekcji religii w szkołach”, każda osoba pragnąca podpisać umowę o pracę w szkole na stanowisku nauczyciela religii musi posiadać imienne skierowanie wydane przez biskupa diecezjalnego (misję kanoniczną). Wypełnione podanie o wydanie misji kanonicznej (lub jej przedłużenie) – potwierdzone przez Proboszcza parafii, na terenie której znajduje się placówka oświatowa – należy złożyć w Wydziale Katechetycznym. Złożenie Podania jest równoznaczne z deklaracją nauczania zgodnego z nauczaniem Magisterium Kościoła Katolickiego oraz Zasadami pełnienia posługi katechetycznej w Diecezji Opolskiej.

Misję kanoniczną wydajemy w trzech egzemplarzach: dla osoby zainteresowanej, dla placówki oświatowej oraz dla ks. Proboszcza parafii, w której znajduje się placówka.

Przypominamy, że misja jest wydawana w specjalnych teczkach i jest pobierana opłata w wysokości 10 zł. Część środków przeznaczone będzie na pokrycie wydruku teczek, a reszta zostanie przeznaczona na nagrody dla laureatów naszych konkursów.

4. WIZYTACJA KATECHETYCZNA W RAMACH WIZYTACJI KANONICZNEJ

W roku szkolnym 2022/2023 w szkołach i przedszkolach, które znajdują się na terenie parafii objętych wizytacją kanoniczną, przeprowadzona zostanie wizytacja katechetyczna. Wizytacją objęci będą księża katechizujący, osoby zakonne i katecheci świeccy pracujący w dekanatach:

- jesienią 2022: Kluczbork, Olesno, Łany
- wiosną 2023: Niemodlin, Siołkowice, Skoroszyce

- jesień 2023: Branice, Gościęcín, Prudnik.

Każda osoba katechizująca zostanie poproszona w odpowiednim terminie o przesłanie aktualnego planu lekcji celem umówienia się na hospitację już w konkretnej szkole/przedszkolu.

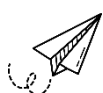
Każda wizytowana osoba w szkole/przedszkolu – po wcześniejszym umówieniu się z wizytatorem – ma obowiązek przygotowania konspektu lekcji (w 2 egzemplarzach) według wzoru zamieszczonego na stronie Wydziału Katechetycznego oraz rozkładu materiału dotyczącego właściwego poziomu edukacyjnego.

5. INFORMACJE O PODRĘCZNIKACH DO NAUKI RELIGII OBOWIĄZUJĄCYCH W ROKU SZKOLNYM 2022/2023

Szczegółowe informacje o numerach programów i numerach podręczników dla wszystkich poziomów edukacyjnych obowiązujących w naszej diecezji znajdują się na stronie Wydziału Katechetycznego w artykule pt. „Obowiązujące podręczniki na rok szkolny 2022/2023”.

Jednocześnie informujemy, że dostępne są rozkłady materiału do wszystkich diecezjalnych podręczników do szkoły podstawowej na naszej stronie internetowej

Rozkłady zostały też wysłane do internetowej biblioteki rozkładów dzienników elektronicznych Vulcan i Librus.

WARSZTATY | OFERTA METODYCZNA

Przedstawiamy ofertę metodyczną dla Katechetów na rok szkolny 2022/2023. Każdy nauczyciel powinien być nastawiony na ciągłe wzbogacanie swoich kwalifikacji i swojej osobowości. Celem warsztatów jest również inspirowanie Katechetów do stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Bardzo prosimy o dyscyplinę czasową, żeby nie spóźniać się na żaden warsztat oraz uczestniczyć w wybranej przez siebie formie do końca zajęć. Ukończenie każdej formy warsztatowej zostaje potwierdzone zaświadczeniem.

Rejestracja na wybrany warsztat odbywa się drogą elektroniczną poprzez wypełnienie formularza na naszej stronie.

Następnie uczestnik warsztatu dokonuje opłaty za warsztat za pomocą przelewu. Dzięki tej formie każdy, kto zapisał się na warsztat oraz opłacił wybraną formę szkolenia, otrzyma na warsztacie oprócz zaświadczenia o uczestnictwie również dokument potwierdzający opłatę. Warunkiem otrzymania potwierdzenia wpłaty jest uiszczenie opłaty za warsztat na 14 dni przed datą rozpoczęcia szkolenia. Liczba miejsc na każdy warsztat jest ograniczona - liczy się kolejność zgłoszeń.

Jeśli szkoła/gmina nie może opłacić warsztatu przed jego realizacją, jest możliwość otrzymania faktury z 14-dniowym terminem zapłaty, po wcześniejszym uzgodnieniu z Wydziałem Katechetycznym.

WARSZTAT NR 1

Temat: Dysfunkcyjny wpływ cybertechnologii na postrzeganie i przeżywanie świata u młodych odbiorców

Moduł I – Zaburzenia percepcji, rozwoju emocjonalnego, moralnego u dzieci i młodzieży w zderzeniu z światem wirtualnym /Opole/

Adresaci: Katecheci, nauczyciele, wychowawcy wszystkich typów szkół, rodzice

Treści: Celem warsztatów jest zrozumienie istoty wpływu cybertechnologii na proces rozwojowy dziecka, rozpoznanie dysfunkcji związanych z nadmiernym wpływem świata wirtualnego, rozpoznanie postaw i interakcji opartych na modelach przemocowych. Diagnoza zjawiska i strategie postępowania. Warsztat obejmuje: wykład o charakterze interaktywnym; ćwiczenia w grupie, w parach; pracę indywidualną; prezentację wykładu i filmów. Pierwszy moduł wprowadza w psychologię rozwojową dziecka i pokazuje zaburzenia na pierwszym etapie rozwoju.

Prowadzący: ks. mgr Marcin Marsollek, ukończył studia filozoficzne na KUL oraz Podyplomowe Studium Poradnictwa Psychologicznego i Psychoterapii dla Duchowieństwa na KUL. Absolwent Profesjonalnej Szkoły Psychoterapii (SWPS) w Warszawie, trener Treningu Interpersonalnego II o PTP, trener Warsztatu Umiejętności Psychospołecznych, certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień, trener profilaktyki i terapii uzależnień behawioralnych, superwizor uzależnień uprawniony do prowadzenia superwizji klinicznej. Duszpasterz ludzi uzależnionych. Naukowo zajmuje się wpływem cybertechnologii na człowieka.

Termin realizacji: 15 października 2022, sobota

Godzina rozpoczęcia: 10.30

Miejsce: DA Resurrexit, Opole, ul. Drzymały 1a

Liczba godzin: 3

Koszt: 70 zł (lub 120 za oba moduły)

Informacja: Program w swojej logice jest pewną całością wzajemnie z siebie wynikającą, dającą lepsze rozumienie podmiotu wychowawczego. Zalecane jest uczestnictwo w całym programie (moduł I + moduł II). Koszt udziału w obu modułach to 120 zł, w jednym 70 zł.

WARSZTAT NR 2

Temat: Dysfunkcyjny wpływ cybertechnologii na postrzeganie i przeżywanie świata u młodych odbiorców

Moduł II – Kształtowanie postaw przemocowych poprzez obcowanie z mediami, mechanizm uzależnień behawioralnych u dzieci i młodzieży /Opole/

Adresaci: Katecheci, nauczyciele, wychowawcy wszystkich typów szkół, rodzice

Treści: Celem warsztatów jest zrozumienie istoty wpływu cybertechnologii na proces rozwojowy dziecka, rozpoznanie dysfunkcji związanych z nadmiernym wpływem świata wirtualnego, rozpoznanie postaw i interakcji opartych na modelach przemocowych. Diagnoza zjawiska i strategię postępowania. Warsztat obejmuje: wykład o charakterze interaktywnym; ćwiczenia w grupie, w parach; pracę indywidualną; prezentację wykładu i filmów. Drugi moduł pokazuje, jak rzeczywistość wirtualna może kształtować społeczne postawy u dziecka, wpłynąć na jego postawy wobec siebie i innych ludzi.

Prowadzący: ks. mgr Marcin Marsollek, ukończył studia filozoficzne na KUL oraz Podyplomowe Studium Poradnictwa Psychologicznego i Psychoterapii dla Duchowieństwa na KUL. Absolwent Profesjonalnej Szkoły Psychoterapii (SWPS) w Warszawie, trener Treningu Interpersonalnego II o PTP, trener Warsztatu Umiejętności Psychospołecznych, certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień, trener profilaktyki i terapii uzależnień behawioralnych, superwizor uzależnień uprawniony do prowadzenia superwizji klinicznej. Duszpasterz ludzi uzależnionych. Naukowo zajmuje się wpływem cybertechnologii na człowieka.

Termin realizacji: 25 października 2022, wtorek

Godzina rozpoczęcia: 16.30

Miejsce: Wydział Teologiczny UO, Opole, ul. Drzymały 1a

Liczba godzin: 3

Koszt: 70 zł (lub 120 za oba moduły)

Informacja: Program w swojej logice jest pewną całością wzajemnie z siebie wynikającą, dającą lepsze rozumienie podmiotu wychowawczego. Zalecane jest uczestnictwo w całym programie (moduł I + moduł II). Koszt udziału w obu modułach to 120 zł, w jednym 70 zł.

WARSZTAT NR 3

Temat: Dysfunkcyjny wpływ cybertechnologii na postrzeganie i przeżywanie świata u młodych odbiorców

Moduł I – Zaburzenia percepcji, rozwoju emocjonalnego, moralnego u dzieci i młodzieży w zderzeniu z światem wirtualnym /Kędzierzyn-Koźle/

Adresat: Katecheci, nauczyciele, wychowawcy wszystkich typów szkół, rodzice

Treści: Celem warsztatów jest zrozumienie istoty wpływu cybertechnologii na proces rozwojowy dziecka, rozpoznanie dysfunkcji związanych z nadmiernym wpływem świata wirtualnego, rozpoznanie postaw i interakcji opartych na modelach przemocowych. Diagnoza zjawiska i strategie postępowania. Warsztat obejmuje: wykład o charakterze interaktywnym; ćwiczenia w grupie, w parach; pracę indywidualną; prezentację wykładu i filmów. Pierwszy moduł wprowadza w psychologię rozwojową dziecka i pokazuje zaburzenia na pierwszym etapie rozwoju.

Prowadzący: ks. mgr Marcin Marsollek, ukończył studia filozoficzne na KUL oraz Podyplomowe Studium Poradnictwa Psychologicznego i Psychoterapii dla Duchowieństwa na KUL. Absolwent Profesjonalnej Szkoły Psychoterapii (SWPS) w Warszawie, trener Treningu Interpersonalnego II o PTP, trener Warsztatu Umiejętności Psychospołecznych, certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień, trener profilaktyki i terapii uzależnień behawioralnych, supervisor uzależnień uprawniony do prowadzenia supervizji klinicznej. Duszpasterz ludzi uzależnionych. Naukowo zajmuje się wpływem cybertechnologii na człowieka.

Termin realizacji: 21 września 2022, środa

Godzina rozpoczęcia: 16.30

Miejsce: salka przy parafii pw. Ducha Św. i NMP Matki Kościoła, Kędzierzyn-Koźle, ul. B. Krzywoustego 2

Liczba godzin: 3

Koszt: 70 zł (lub 120 za oba moduły)

Informacja: Program w swojej logice jest pewną całością wzajemnie z siebie wynikającą, dającą lepsze rozumienie podmiotu wychowawczego. Zalecane jest uczestnictwo w całym programie (moduł I + moduł II). Koszt udziału w obu modułach to 120 zł, w jednym 70 zł.

WARSZTAT NR 4

Temat: Dysfunkcyjny wpływ cybertechnologii na postrzeganie i przeżywanie świata u młodych odbiorców

Moduł II – Kształtowanie postaw przemocowych poprzez obcowanie z mediami, mechanizm uzależnień behawioralnych u dzieci i młodzieży /Kędzierzyn-Koźle/

Adresat: Katecheci, nauczyciele, wychowawcy wszystkich typów szkół, rodzice
Treści: Celem warsztatów jest zrozumienie istoty wpływu cybertechnologii na proces rozwojowy dziecka, rozpoznanie dysfunkcji związanych z nadmiernym wpływem świata wirtualnego, rozpoznanie postaw i interakcji opartych na modelach przemocowych. Diagnoza zjawiska i strategie postępowania. Warsztat obejmuje: wykład o charakterze interaktywnym; ćwiczenia w grupie, w parach; pracę indywidualną; prezentację wykładu i filmów. Drugi moduł pokazuje, jak rzeczywistość wirtualna może kształtować społeczne postawy u dziecka, wpłynąć na jego postawy wobec siebie i innych ludzi.

Prowadzący: ks. mgr Marcin Marsollek, ukończył studia filozoficzne na KUL oraz Podyplomowe Studium Poradnictwa Psychologicznego i Psychoterapii dla Duchowieństwa na KUL. Absolwent Profesjonalnej Szkoły Psychoterapii (SWPS) w Warszawie, trener Treningu Interpersonalnego II o PTP, trener Warsztatu Umiejętności Psychospołecznych, certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień, trener profilaktyki i terapii uzależnień behawioralnych, superwizor uzależnień uprawniony do prowadzenia superwizji klinicznej. Duszpasterz ludzi uzależnionych. Naukowo zajmuje się wpływem cybertechnologii na człowieka.

Termin realizacji: 22 października 2022, sobota

Godzina rozpoczęcia: 10.00

Miejsce: salka przy parafii pw. Ducha Św. i NMP Matki Kościoła, Kędzierzyn-Koźle, ul. B. Krzywoustego 2

Liczba godzin: 3

Koszt: 70 zł (lub 120 za oba moduły)

Informacja: Program w swojej logice jest pewną całością wzajemnie z siebie wynikającą, dającą lepsze rozumienie podmiotu wychowawczego. Zalecane jest uczestnictwo w całym programie (moduł I + moduł II). Koszt udziału w obu modułach to 120 zł, w jednym 70 zł.

WARSZTAT NR 5

Temat: Rób mniej, aby uczniowie mogli robić więcej. Metody aktywizujące w katechezie – efektywne prowadzenie lekcji z wykorzystaniem metod aktywizujących, szczególnie TIK

Adresaci: Katecheci wszystkich etapów edukacyjnych

Treści: Metody aktywizujące pozwalają uczniom odkrywać wiedzę, wspierają samodzielne myślenie, wykorzystują wzajemne nauczanie, nauczyciel jest moderatorem procesu uczenia się, a nie wykładowcą. Celem warsztatów będzie zaprezentowanie oraz przećwiczenie różnych metod aktywizujących ucznia – w pracy indywidualnej i grupowej, mających na celu przeniesienie roli nauczyciela w procesie dydaktycznym z pozycji nauczyciela-wykładowcy do nauczyciela towarzysza drogi.

Prowadzący: ks. mgr-lic. Artur Juzwa – prefekt Diecezjalnej Szkoły Humanistycznej w Nysie i wizytator nauki religii; współautor nowego diecezjalnego programu do religii dla klas V – VIII oraz podręczników do nauki religii.

Termin realizacji: 6 marca 2023, poniedziałek

Godzina rozpoczęcia: 16.30

Miejsce: forma zdalna

Liczba godzin: 4

Koszt: 70 zł

WARSZTAT NR 6

**Temat: Związek sztuki z teologią – prawdy teologiczne w dziełach sztuki.
Wykorzystanie dzieła sztuki w katechezie**

Adresat: Katecheci, nauczyciele plastyki

Treści: O ile teologia wyraża się przede wszystkim w słowie, o tyle sztuka sięga po różne środki wyrazu – nie tylko werbalne, ale również niewerbalne, jak np. dźwięki, barwy czy kształty. Celem warsztatów będzie przedstawienie wybranych dzieł sztuki (przede wszystkim malarstwa) ukazujących prawdy teologiczne i ukazanie możliwości wykorzystania ich w katechezie.

Prowadzący: ks. mgr Wojciech Lipka – Dyrektor Muzeum Diecezjalnego w Opolu, mgr teologii i mgr historii sztuki, nauczyciel historii sztuki w Publicznym Liceum Sztuk Plastycznych w Opolu.

Termin realizacji: 13 marca 2023, poniedziałek

Godzina rozpoczęcia: 16.30

Miejsce: Muzeum Diecezjalnego w Opolu, Opole, ul. Kardynała Kominka 1a

Liczba godzin: 4

Koszt: 70 zł

WARSZTAT NR 7

Temat: Najpiękniejsze przypowieści Pana Jezusa

Adresat: Katecheci świeccy, księża, siostry zakonne i wszyscy inni nauczyciele, którzy są zainteresowani tą problematyką

Treści: Celem warsztatów biblijnych jest zaznajomienie słuchaczy z najpiękniejszymi przypowieściami Pana Jezusa. Wybrane przypowieści zostaną przeanalizowane pod kątem literackim, egzegetycznym i teologicznym oraz ich wykorzystaniem w katechezie. Słuchacze dowiedzą się m.in. tego, dlaczego Chrystus posługiwał się przypowieściami, co oznacza „plon stokrotny”, czy właściciel winnicy, który zatrudniał robotników o różnych porach dnia i który wszystkim wypłacił tę samą należność, był człowiekiem sprawiedliwym oraz jaki jest związek między przypowieściami o zagubionej owcy i zagubionej drachmie, a przypowieścią o synu marnotrawnym.

Prowadzący: ks. dr Łukasz Florczyk - biblista, pracownik naukowo-dydaktyczny Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. Współpracuje z radiem DOXA (m.in. współtworzy audycję „Psalmy Dawidowe”) oraz prowadzi wykłady biblijne w ramach Kursu Formatora i Biblii Formatora (organizator: Diecezja Gliwicka).

Termin realizacji: 22 kwietnia 2023, sobota

Godzina rozpoczęcia: 10:00

Miejsce: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego, Opole, ul. Drzymały 1a

Liczba godzin: 4

Koszt: 70 zł

Informacje: Proszę zabrać ze sobą Pismo Święte (Stary i Nowy Testament).

FORMACJA | REKOLEKCJE DNI SKUPIENIA | PIELGRZYMKI

Ze względu na czas pandemiczny, w zeszłym roku szkolnym nie wszystkie rekolekcje czy dni skupienia odbywały się zgodnie z zaplanowanym harmonogramem. Nie wymagaliśmy również obecności Katechetów na rekolekcjach czy dniach skupienia, dając każdemu z Was możliwość uczestniczenia w indywidualnych wydarzeniach formacji duchowej - pierwszym i głównym odpowiedzialnym za własną formację jest sam katecheta, wierny swemu powołaniu i swojemu posłannictwu.

Dlatego z jeszcze większą „mocą” zapraszamy każdego z Was do uczestniczenia w tegorocznych rekolekcjach i dniach skupienia. Przypominamy, że zgodnie z „Zasadami posługi katechetycznej w diecezji

opolskiej” każdy katecheta jest zobowiązany do uczestniczenia w dniach skupienia czy też w rekolekcjach.

Zapraszamy Katechetów i Nauczycieli do uczestniczenia również w diecezjalnych pielgrzymkach. Udział w pielgrzymce będzie „traktowany” jak uczestnictwo w rekolekcjach.

Przypominamy, że jedyną możliwością dokonania opłaty za udział w dniach skupienia oraz rekolekcjach będzie przelew na podane konto na 14 dni przed datą rozpoczęcia rekolekcji czy dnia skupienia.

Formularz zgłoszeniowy znajduje się na stronie Wydziału Katechetycznego www.wk.diecezja.opole.pl

Dni Skupienia

Program każdego dnia skupienia jest ramowy: adoracja, konferencja, spotkanie, Eucharystia.

1. Dzień Skupienia. *W duchu ks. Krzysztofa Grzywocza*

Miejsce: Opole, ul. Drzymały 1, Duszpasterstwo Akademickie "Resurrexit"

Prowadzący: Ks. Łukasz Żaba

Termin: 5.11.2022, sobota, g. 9.00

Opłata: 40 zł.

2. Dzień Skupienia. *Razem z bł. Alojzym Ligudą i św. Janem Pawłem II*

Miejsce: Opole-Winów, ul. Ogrodowa 7, kościół pw. Ducha Świętego

Prowadzący: ks. Eugeniusz Ploch

Termin: 26.11.2022, sobota, g. 9.00

Opłata: 40 zł.

3. Dzień Skupienia. *Razem z św. Franciszkiem z Asyżu*

Miejsce: Racibórz, parafia św. Paschalisa, ul. Sudecka 27

Prowadzący: o. Cherubin Żyłka OFM

Termin: 16.03.2023, czwartek, g. 16.30

Opłata: 40 zł.

4. Dzień Skupienia. *Kto jest moim bliźnim?*

Miejsce: Kaczorownia, ul. Olszowska 17, Warmątowice

Prowadzący: ks. Józef Krawiec

Termin: 6.05.2023, sobota, g. 9.00

Opłata: 40 zł.

5. Dzień Skupienia. *Kto jest moim bliźnim?*

Miejsce: Borki Wielkie, parafia św. Franciszka z Asyżu

Prowadzący: o. Grzegorz Pampuch OFM

Termin: 10.06.2023, sobota, g. 9.00

Opłata: 40 zł.

Rekolekcje

Rekolekcje rozpoczynamy w dniu przyjazdu o godz. 18.00, a kończymy w dniu wyjazdu po obiedzie.

6. Rekolekcje adwentowe z Matką Bożą

Miejsce: Racibórz, „Annuntiata” Klasztor Zgromadzenia Misyjnego

Służebnic Ducha Świętego

Prowadzący: s. Dolores Zok SSpS

Termin: 9 - 11.12.2022, piątek – Niedziela

Opłata: 250 zł

7. Rekolekcje wielkopostne ze św. Ritą

Miejsce: Głębinów, sanktuarium św. Rity

Prowadzący: ks. Przemysław Seń

Termin: 24 - 26.02.2023, piątek – Niedziela

Opłata: 300 zł

Pielgrzymki

Zapraszamy Katechetów i Nauczycieli do uczestniczenia w diecezjalnych pielgrzymkach. Udział w pielgrzymce będzie „traktowany” jak uczestnictwo w rekolekcjach.

Proponujemy dwie pielgrzymki: weekendowa krajowa pielgrzymka oraz w czasie wakacyjnym tradycyjna już Pielgrzymka Katechetów i Nauczycieli z Biskupem Opolskim. Zapisać się na pielgrzymkę będzie można przez osobny formularz zgłoszeniowy, który zamieszczony będzie na stronie.

INFORMACJE | KONKURSY

WPROWADZENIE DO TEMATYKI DIECEZJALNEGO KONKURSU WIEDZY RELIGIJNEJ ŻAK 2023

„Wierzę w Kościół Chrystusowy” to temat Diecezjalnego Konkursu Wiedzy Religijnej ŻAK 2023. Inspiracją do nadania takiego tematu kolejnej edycji konkursu jest propozycja, z jaką wychodzi do nas Komisja Duszpasterstwa Konferencji Episkopatu Polski. Proponuje, by w duszpasterskiej i katechetycznej refleksji w roku 2022/23 podjąć zagadnienie wiary w Kościół. Musimy stale odnawiać w naszej świadomości tę fundamentalną prawdę, że Kościół to nie tylko widzialna wspólnota ludzi ochrzczonych, na czele której stoi papież, ale że mieszka w niej sam Bóg. To On ją zaplanował, powołał do istnienia i nieustannie jej przewodzi. Jako dzieło Bosko-ludzkie Kościół stanowi więc „misterium”, które nie sposób ogarnąć rozumem i z tego też względu domaga się wiary. Taki właśnie Kościół, do którego każdy z nas został włączony przez chrzest, jest przedmiotem naszej wiary. Prawdę tę wyrażamy ilekroć składamy wyznanie wiary.

Ponieważ w ubiegłym roku szkolnym 2021/22 – ze względu na jubileusz 50-lecia istnienia Diecezji Opolskiej – rozważaliśmy różne wymiary i aspekty naszego Kościoła lokalnego, zarówno pod względem instytucjonalnym, duchowym jak i zaangażowania w życie społeczne. Dlatego obecnie będziemy chcieli zwrócić uwagę na początki i kształtowanie się Kościoła ukazane w Biblii. Na pytanie: jak powstał Kościół Chrystusowy, niezwykle szczegółowo odpowiada św. Łukasz (zob. literatura do konkursu). Najpierw w swej Ewangelii autor natchniony ukazuje historię tworzącego się Kościoła, u początków którego stał Jezus Chrystus. Łukasz opisuje narodziny Jezusa, Jego dzieciństwo, działalność publiczną (kiedy nauczał, uzdrowiał i przez trzy lata przygotowywał apostołów do bycia filarami tej nowej społeczności), aż po śmierć na krzyżu i chwalebne zmartwychwstanie. Z kolei w Dziejach Apostolskich opisuje pierwsze lata istnienia uformowanej już wspólnoty wierzących, na czele której stał Apostoł Piotr, a której – aż po dziś dzień – przewodzi Duch Święty. Ten właśnie Kościół, pochodzący od Chrystusa i przez wieki prowadzony przez Ducha Świętego, także w dzisiejszych czasach wymaga naszej głębokiej wiary. Wyznajemy ją ile razy wypowiadamy w Credo „wierzę w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół”.

1. DIECEZJALNE KONKURSY ORGANIZOWANE PRZEZ WYDZIAŁ KATECHETYCZNY W ROKU SZKOLNYM 2022/23

- **Diecezjalny Konkurs Wiedzy Religijnej – ŻAK 2023.** Temat konkursu: „Wierzę w Kościół Chrystusowy”.
- **Diecezjalny Konkurs Artystyczny – Opole 2023.** Temat tegorocznego konkursu artystycznego to „Kościół w służbie pokoju”. Wojna w Ukrainie niesie cierpienie i śmierć, ale jednocześnie wyzwoliła w ludziach wiele dobra, a przez to wzbudziła ducha prawdziwego, chrześcijańskiego braterstwa. W pomoc humanitarną poszkodowanym włączyło się m.in. wiele instytucji kościelnych, ale ratunkiem dla ukraińskich rodzin były też odruchy serca konkretnych ludzi.
- **Olimpiada Teologii Katolickiej – Pelplin 2023.** Temat konkursu: „Bóg jest Miłością objawioną w Słowie”
- **Olimpiada Wiedzy i Wartości w Sporcie.** Konkurs wiedzy dla szkół ponadpodstawowych. 9 edycja: „Piłka nożna - etyka i fair play na boisku i poza nim”. *Formularz z zapisami będzie uruchomiony z początkiem października 2022 r.*
- **Konkurs Recytatorski Poezji Religijnej i Metafizycznej "Skarb Słowa" 2023**
Konkurs Recytatorski promujący szeroko pojętą poezję religijną i metafizyczną. Celem konkursu jest propagowanie kultury słowa mówionego oraz znajomość poezji religijnej.

Serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału w diecezjalnych konkursach organizowanych lub nadzorowanych przez Wydział Katechetyczny i Kuratorium Oświaty.

Przypominamy, że DKWR Żak jest konkursem kuratorskim dla szkół z województwa opolskiego i śląskiego (można wpisywać na świadectwo). Regulaminy poszczególnych konkursów, terminy zgłoszeń szkół oraz formularze zgłoszeń znajdują się na stronie Wydziału Katechetycznego www.wk.diecezja.opole.pl

2. PODSUMOWANIE DIECEZJALNYCH KONKURSÓW W ROKU SZKOLNYM 2021/2022

Wszystkim Katechetom przygotowującym uczniów do konkursów i olimpiad składamy serdeczne podziękowania. Przedstawiamy krótkie statystyki konkursowe, które mimo czasu pandemicznego wskazują na bardzo duże zainteresowanie uczniów konkursami. Dlatego raz jeszcze zachęcamy wszystkich uczących w szkołach do uczestniczenia wraz z młodzieżą w konkursach i olimpiadach.

- Diecezjalny Konkurs Wiedzy Religijnej ŻAK 2022, *Bliżej Boga, bliżej człowieka*

Etap szkolny: 1093 uczniów. Rejonowy: 173 uczniów. Finałiści: 123. Laureaci: 30. Szkoły: 143. Nauczyciele: 131.

- Diecezjalny Konkurs Artystyczny OPOLE 2022, *Bliżej Boga, bliżej człowieka*

Wpłynęły: 227 prace (221 prac plastycznych, 6 fotografii). Nagród: 18. Wyróżnień: 22. Wyróżnień specjalnych: 6.

- Olimpiada Wiedzy i Wartości w Sporcie, *Idea olimpizmu - wychowanie do zwycięstwa i porażki*

Etap szkolny: 520 Uczniów. Etap finałowy: 151 Uczniów. Laureaci: 25. Szkół: 62. Nauczycieli: 80.

- Olimpiada Teologii Katolickiej Płock 2022, *Oblicza Miłosierdzia w nauczaniu i praktyce Kościoła*

Etap szkolny: 94 Uczniów. Etap diecezjalny: 44 Uczniów. Laureaci: 3. Szkół: 19. Nauczycieli: 20.

- Diecezjalny Konkursu Recytatorskiego Poezji Religijnej i Metafizycznej 2022, *Skarb Słowa*

W etapie finałowym z przeszło 100 zgłoszonych uczniów z województw śląskiego i opolskiego, wzięło udział 31 uczniów.

INFORMACJE | PRAWO

1. OCENA MERYTORYCZNA NAUCZYCIELA RELIGII

Katecheci ubiegający się o ocenę pracy mogą w Wydziale Katechetycznym otrzymać wymaganą procedurami oświatowymi ocenę merytoryczną. W tym celu organ upoważniony do dokonania oceny (np. dyrektor) powinien – odpowiednio wcześniej (30 dni) – przedłożyć do Wydziału Katechetycznego stosowane podanie. Do oceny merytorycznej uwzględniania jest hospitacja lekcji, formacja duchowa i metodyczna Księdza, Katechety (rekolekcje, dni skupienia, warsztaty).

Przepis prawny: „*Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli, zakresu informacji zawartych w karcie oceny pracy, składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego oraz trybu postępowania odwoławczego*”.

W ocenie pracy nauczycieli religii dyrektor szkoły uwzględnia ocenę merytoryczną nauczyciela religii ustaloną przez Wydział Katechetyczny Kurii Diecezjalnej w Opolu.

2. INFORMACJE DOTYCZĄCE ZGODY NA ZMNIEJSZENIE ILOŚCI GODZIN LEKCJI RELIGII W SZKOŁACH

Zgodnie z „*Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14.04.1992 w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w przedszkolach i szkołach*” (Dz. U. z 1992 r. Nr 36, poz. 155, z późn. zm.), naukę religii w szkołach podstawowych organizuje się w ramach planu zajęć szkolnych dla uczniów, których rodzice (opiekunowie prawni) wyrażą takie życzenie, a w szkołach ponadpodstawowych – dla uczniów, których rodzice lub sami pełnoletni uczniowie wyrażą takie życzenie.

Szkoła ma obowiązek zorganizowania lekcji religii dla grupy nie mniejszej niż siedmiu uczniów danej klasy (oddziału). Dla mniejszej liczby uczniów lekcje religii w szkole powinny być organizowane w grupie międzyklasowej lub międzyoddziałowej.

Nauka religii we wszystkich typach szkół odbywa się w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych tygodniowo. Ze względu na brak dostatecznej liczby kadry nauczającej w poszczególnych przypadkach tygodniowy

wymiar lekcji religii może być zmniejszony; wyrażenie zgodny na jedną godzinę tygodniowo należy do biskupa diecezjalnego.

Biskup Opolski po rozpatrzeniu indywidualnych i uzasadnionych przypadków na prośbę dyrektora danej placówki może udzielić zgody na zmniejszenie ilości godzin do jednej godziny lekcyjnej. Dyrektor szkoły, uwzględniając uwarunkowania organizacyjne szkoły, kieruje wnioskiem o zmniejszenie ilości godzin lekcji religii do biskupa diecezjalnego.

Zgody na zmniejszenie ilości godzin można udzielić w szkołach podstawowych, gdzie łączone są oddziały klasowe, w klasach maturalnych szkół ponadpodstawowych oraz w szkołach branżowych. W placówkach, gdzie udzielona została zgoda na zmniejszenie do jednej godziny, dyrektor szkoły powinien ułożyć plan zajęć lekcyjnych w taki sposób, aby zajęcia z religii dla danej klasy nie odbywały się w tym samym czasie ani nie kolidowały z innymi zajęciami edukacyjnymi i nie były ułożone w planie lekcji na pierwszej bądź ostatniej godzinie lekcyjnej danej klasy.

Zgoda na zmniejszenie ilości godzin wydawana jest na jeden rok szkolny.

3. OŚWIADCZENIE KOMISJI WYCHOWANIA KATOLICKIEGO KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI W SPRAWIE DEKLARACJI O UDZIALE W ZAJĘCIACH Z RELIGII

Wobec pojawiających się informacji związanych z organizowaniem zajęć z nauczania religii w szkołach, w szczególności ze zbieraniem deklaracji o uczęszczaniu na lekcje religii, przypominamy co następuje:

Zgodnie z „Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach” (Dz.U. Nr 36, poz. 155, z późn. zm.):

„1. W publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, zwanych dalej „przedszkolami”, organizuje się naukę religii na życzenie rodziców. W publicznych szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych, zwanych dalej „szkołami”, organizuje się naukę religii i etyki:

- 1) w szkołach podstawowych – na życzenie rodziców;
- 2) w szkołach ponadpodstawowych – na życzenie bądź rodziców, bądź samych uczniów; po osiągnięciu pełnoletności o pobieraniu nauki religii i etyki decydują uczniowie”.

Życzenie, o którym mowa w ust. 1, jest wyrażane w formie pisemnego oświadczenia. Oświadczenie nie musi być ponawiane w kolejnym roku szkolnym, może jednak zostać zmienione.

Do Komisji Wychowania docierają coraz liczniejsze sygnały, z których wynika, że niektóre placówki domagają się od rodziców lub pełnoletnich uczniów deklarowania na początku każdego roku szkolnego udziału w zajęciach z religii/etyki. O tym, jak należy interpretować ten przepis podało MEN w uzasadnieniu do nowelizacji Rozporządzenia dokonanej w 2014 r.

„(...) oświadczenie, o którym mowa w § 2 ust. 2 rozporządzenia będzie składane w przypadku osób, które rozpoczynają naukę w danej szkole lub, które chciałyby zacząć uczęszczać na zajęcia religii lub etyki”.

Wynika z tego, że domaganie się na początku każdego roku szkolnego deklaracji od tych rodziców lub pełnoletnich uczniów jest jawnym nadużyciem wywołującym niepotrzebny niepokój, zamieszanie, a nawet sugeruje możliwość zmiany raz podjętej decyzji.

4. ZASADY DOTYCZĄCE ORGANIZOWANIA REKOLEKCJI DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PUBLICZNYCH

Na mocy przepisów §10 *„Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach”* (Dz. U. Nr 36, poz. 155, z późn. zm.). uczniowie uczęszczający na naukę religii organizowaną w szkołach publicznych uzyskują trzy kolejne dni zwolnienia z zajęć szkolnych w celu odbycia rekolekcji wielkopostnych. Dotyczy to sytuacji, gdy religia lub wyznanie, do którego należą uczniowie, nakłada na swoich członków tego rodzaju obowiązek. Jeżeli na terenie szkoły prowadzona jest nauka religii więcej niż jednego wyznania, kościoły i związki wyznaniowe powinny ustalić wspólny termin rekolekcji.

Szczegółowe zasady dotyczące organizacji rekolekcji są przedmiotem odrębnych ustaleń między organizującymi rekolekcje a szkołą. Uczniom, którzy nie uczestniczą w rekolekcjach, szkoła musi zapewnić w tym czasie opiekę lub inne zajęcia wychowawcze.

Zgodnie z intencją przywołanych przepisów, zwolnienie uczniów na ich podstawie z zajęć szkolnych nie oznacza uzyskania przez nich dodatkowych dni wolnych od nauki. Ma jednak na celu umożliwienie im

uczestniczenia w odbywających się w tych dniach rekolekcjach wielkopostnych. Warto zaznaczyć, że w tych dniach szkoła nie jest zwolniona z wypełniania funkcji wychowawczej i opiekuńczej. Tym samym jest odpowiedzialna za bezpieczeństwo wszystkich uczniów. Dotyczy to zarówno uczniów odbywających rekolekcje, jak i tych, którzy w tym czasie uczestniczą na jej terenie w zajęciach opiekuńczych i wychowawczych. Z tego względu szkoła ma prawo do kontroli obecności na zaplanowanych w tych dniach zajęciach.

Opiekę nad uczniami w czasie rekolekcji zapewniają nauczyciele religii. W czasie trwania rekolekcji szkoła nie jest zwolniona z realizowania funkcji opiekuńczej i wychowawczej. Dyrektor szkoły zapewnienia uczniom opiekę w czasie ich trwania przemieszczania się do miejsca odbywania się rekolekcji i w drodze powrotnej do szkoły.

Dni przeznaczone na rekolekcje są uwzględniane w planie organizacji roku szkolnego. Jeśli program rekolekcji ogranicza się np. tylko do jednej lub dwóch godzin zajęć w ciągu dnia, szkoła – w porozumieniu z organizującymi rekolekcje – może ustalić, że uczniowie uzyskują w tych dniach tylko częściowe zwolnienie z zajęć szkolnych. W pozostałym czasie uczniowie uczestniczą w zajęciach, zgodnie z ustalonym na te dni planem zajęć szkolnych. Nie jest jednak właściwą praktyką organizowanie w tym czasie sprawdzianów i klasówek.

Dodatkowo dyrektor szkoły, ustalając te dni jako wolne (lub częściowo wolne), jest zobowiązany zaplanować roczny czas pracy szkoły w taki sposób, aby zapewnić pełną realizację przyjętych przez szkołę programów nauczania poszczególnych zajęć edukacyjnych. O terminie rekolekcji dyrektor szkoły powinien być powiadomiony przez organizujących rekolekcje na co najmniej miesiąc przed terminem rozpoczęcia rekolekcji.

5. OŚWIADCZENIE KOMISJI WYCHOWANIA KATOLICKIEGO KEP W SPRAWIE ORGANIZOWANIA ZAJĘĆ Z RELIGII W PUBLICZNYCH PRZEDSZKOLACH I SZKOŁACH

W związku z informacjami, jakie docierają do Komisji z różnych miejsc w sprawie prób ograniczania przez organ prowadzący zajęcia z nauczania religii w przedszkolach i szkołach publicznych, przypominamy:

1. Zgodnie z art. 109 ust. 2 Ustawy Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 996), „formami działalności dydaktyczno-

wychowawczej szkoły są także zajęcia edukacyjne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o systemie oświaty”. Religia nie jest przedmiotem dodatkowym. Jest to przedmiot do wyboru, który staje się obowiązkowy po złożeniu stosownego oświadczenia przez rodziców lub pełnoletnich uczniów. Stanowi o tym rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr 36, poz. 155, z późn. zm.).

2. Życzenie rodziców lub pełnoletnich uczniów w formie pisemnej ma zawierać wolę udziału w zajęciach z religii. Domaganie się deklaracji innej treści lub dawanie rodzicom do wypełnienia przygotowanych wcześniej formularzy z zapisem: „religia (tak/nie)” jest niezgodne z obowiązującym prawem. Oświadczenie nie musi być ponawiane każdego roku. Deklaracja raz złożona obowiązuje do czasu jej ewentualnego wycofania.

3. Nauczanie religii odbywa się w ramach tygodniowego rozkładu zajęć szkolnych w wymiarze dwóch godzin tygodniowo. Nie ma podstaw do organizowania zajęć z religii wyłącznie na pierwszych bądź tylko ostatnich godzinach lekcyjnych. Uczniom, którzy nie uczęszczają na lekcje religii, szkoła ma zapewnić opiekę na czas trwania tych zajęć.

W przedszkolach zajęcia z religii uwzględnia się w ramowym rozkładzie dnia. Zgodnie z wyjaśnieniami MEN, podstawa programowa jest realizowana przez cały czas pobytu dziecka w przedszkolu i nie można jej utożsamiać z czasem bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki.

Nauka religii w przedszkolu może się odbywać zarówno w czasie bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki, jak i poza nim.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, rozważanych zawsze indywidualnie, na pisemną prośbę dyrektora szkoły, zgodę na zmniejszenie wymiaru godzin z religii do jednej tygodniowo, może wyrazić jedynie biskup diecezjalny.

5. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedszkole i szkoła mają obowiązek zorganizowania zajęć z religii dla grupy nie mniejszej niż 7 uczniów danej klasy lub oddziału. Łączenie klas dla grup większych niż 7 uczniów jest możliwe, jeśli dotyczy to również innych przedmiotów nauczanych w szkole.

6. Ilekroć w cytowanym rozporządzeniu jest mowa o organizowaniu zajęć z religii w publicznych przedszkolach – odnosi się to do wszystkich grup przedszkolnych, a nie tylko do najstarszych.

Jednocześnie przypominamy, że prawo wyraźnie rozgranicza odpowiedzialność za działalność szkoły pomiędzy władzą samorządową a władzami państwowymi. Jakiegokolwiek próby podważania przez organ prowadzący zapisów zawartych w ww. rozporządzeniu wykraczają poza jego kompetencje.

*bp Marek Mendyk
Przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego
Konferencji Episkopatu Polski
Warszawa, 18 marca 2019 r*

6. KOMUNIKAT W SPRAWIE NAUCZANIA RELIGII W POZASZKOLNYM SYSTEMIE EDUKACJI DOMOWEJ

W związku z coraz powszechniejszym kształceniem uczniów w systemie edukacji domowej, Komisja Wychowania KEP wyraża następujące stanowisko w odniesieniu do nauczania religii:

1. Rodzice ucznia korzystającego z nauki w systemie pozaszkolnym, powinni zatroszczyć się o jego systematyczną katechizację.

2. Nauczanie religii w systemie edukacji domowej odbywa się na takich samych zasadach, jak w przypadku innych przedmiotów. Uczeń ma obowiązek zdawania egzaminów klasyfikacyjnych z religii.

3. O nauczaniu religii w systemie edukacji domowej rodzice powinni powiadomić księdza proboszcza parafii miejsca zamieszkania. Na jego ręce składają też zobowiązanie do przygotowania dziecka do egzaminu klasyfikacyjnego, który będzie obejmował wymagania programowe na poziomie danej klasy.

4. Nauczanie religii powinno być prowadzone zgodnie z aktualną Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce i programem obowiązującym w danej diecezji oraz w oparciu o podręczniki zatwierdzone przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski. Szczegółowe wymagania programowe powinny być określone przez proboszcza miejsca, w którym prowadzona jest edukacja domowa.

5. Warunkiem przystąpienia ucznia do rocznego egzaminu klasyfikacyjnego z religii jest złożenie przez jego rodziców do końca września

danego roku szkolnego na ręce dyrektora szkoły, do której ich dziecko jest przypisane, pisemnej deklaracji zawierającej takie życzenie.

6. Egzamin klasyfikacyjny z religii jest przeprowadzany zgodnie z „Zasadami oceniania osiągnięć edukacyjnych z religii rzymskokatolickiej w szkołach”, określonymi przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski (KWEP-C-464/08, 25 sierpnia 2008).

7. Zgodnie z Dyrektorium Katechetycznym Kościoła Katolickiego w Polsce przygotowanie do sakramentów świętych odbywa się zasadniczo w parafii zamieszkania ucznia. Rodzice powinni zgłosić zamiar przystąpienia dziecka do I Komunii św. lub bierzmowania księdzu proboszczowi i uzgodnić z nim zasady przygotowania do przyjęcia sakramentu.

8. W przypadku przygotowania uczniów do sakramentów świętych poza parafią zamieszkania, np. w ośrodkach formacyjnych katechezy domowej, należy o tym fakcie powiadomić proboszcza miejsca zamieszkania i uzyskać jego aprobatę.

bp Marek Mendyk
Przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego
Konferencji Episkopatu Polski

7. DIECEZJALNA SYNTEZA SYNODALNA „KU KOŚCIOŁOWI SYNODALNEMU: KOMUNIA, UCZESTNICTWO, MISJA”

W uroczystość św. Apostołów Piotra i Pawła biskup opolski Andrzej Czaja sprawował w kościele seminaryjnym Mszę św. wieńczącą diecezjalny etap Synodu Biskupów "Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo i misja". W czasie spotkania presynodalnego została zaprezentowana synteza diecezjalna, która 30 czerwca br. została przekazana do Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego, który przygotowuje syntezę krajową na etap kontynentalny synodu.

Poniżej prezentujemy pełny tekst syntezy diecezjalnej:

PRZEBIEG SYNODU W DIECEZJI OPOLSKIEJ

Uroczyste otwarcie diecezjalnego etapu Synodu o synodalności miało miejsce 17 października 2021 r. w katedrze opolskiej podczas Eucharystii pod przewodnictwem biskupa opolskiego Andrzeja Czai z udziałem duchownych, osób konsekrowanych i wiernych świeckich. Tego dnia Biskup Opolski powołał 15-osobowy Zespół Synodalny, w skład którego weszli: diecezjalny moderator synodu, 2 osoby kontaktowe oraz 13 osób

odpowiedzialnych za przygotowanie i koordynowanie konsultacji synodalnych w różnych środowiskach diecezji, które stanowią: parafie i dekanaty, katecheci i nauczyciele, osoby konsekrowane, rodziny, młodzież, chorzy, wykluczeni i zaangażowani w działalność charytatywną, środowiska akademickie i artystyczne, media, mniejszości narodowe oraz środowisko ekumeniczne. Jeden z członków Zespołu łączył funkcję osoby kontaktowej i odpowiedzialnej za środowisko nauczycieli i katechetów.

Członkowie Zespołu Synodalnego po inauguracyjnej Mszy św. spotkali się z Biskupem Opolskim, który zapoznał ich z ideą Synodu oraz wyraził swoje oczekiwania co do przebiegu Synodu w naszej diecezji. Zebrani zostali poproszeni o wyznaczenie kolejnych koordynatorów, którzy odpowiednio przygotowani, przeprowadzą konsultacje synodalne lub przygotowują kolejne osoby do zorganizowania tych spotkań. Proces ten zakończył się w listopadzie 2021 roku. Do koordynatorów wyznaczonych przez członków Zespołu Synodalnego dołączyli dziekani 36 dekanatów diecezji opolskiej lub delegowani przez nich duchowni oraz 1-2 osoby świeckie do wsparcia przygotowań i przeprowadzenie m.in. otwartych spotkań międzyparafialnych bądź dekanalnych.

Z powodu ograniczeń związanych z pandemią korespondencja między Sekretariatem Synodu a koordynatorami odbywała się drogą telefoniczną i mailową, a szkolenia koordynatorów z powodzeniem były realizowane w trybie zdalnym z wykorzystaniem platformy Zoom. Dla wsparcia przygotowania duszpasterzy i współpracujących z nimi świeckich koordynatorów, z inicjatywy Biskupa Opolskiego, przekazano do wszystkich parafii polskie tłumaczenie dokumentu Międzynarodowej Komisji Teologicznej „Synodalność w życiu i misji Kościoła”.

W listopadzie 2021 roku na stronie internetowej diecezji utworzono podstronę dotyczącą Synodu, gdzie systematycznie zamieszczano informacje, zaproszenia, kronikę i inne materiały synodalne, a diecezjalna rozgłośnia Radio Doxa rozpoczęła emisję audycji „Synodalne piątki”, w których gośćmi pani redaktor Ewy Skrabacz byli członkowie Zespołu Synodalnego i inne osoby zaangażowane w Synod. Temat Synodu był też żywo obecny w publicznym przepowiadaniu Biskupa Opolskiego.

Od stycznia do maja 2022 roku trwały spotkania synodalne na różnych poziomach, które zostaną opisane niżej. Oprócz spotkań realizowanych przez koordynatorów, dano także możliwość spotkań indywidualnych w Sekretariacie Synodu, gdzie dyżury pełnili wyznaczeni do rozmów kapłani.

Ze spotkań tych powstały notatki synodalne, których treść stała się podstawą do opracowania niniejszej statystyki oraz syntezy synodalnej.

W uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła 29 czerwca 2022 r., w kontekście uroczystości Jubileuszu 50-lecia Diecezji Opolskiej, odbyło się Diecezjalne Spotkanie Presynodalne, na którym zaprezentowano niniejszą syntezę. Nazajutrz, 30 czerwca 2022 r., w dniu przekazania syntezy do Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego, Biskup Opolski w towarzystwie m.in. członków Zespołu Synodalnego wyruszył na 4-dniowe Camino Synodalne Nyską Drogą Świętego Jakuba, prowadzącą przez teren diecezji opolskiej, czyniąc je kolejną platformą spotkań, konsultacji i rozmów synodalnych w drodze.

KONSULTACJE SYNODALNE W DIECEZJI OPOLSKIEJ – METODOLOGIA, DYSPOZYCJE I POSTAWY

Konsekwentnie realizowanym założeniem dotyczącym konsultacji synodalnych było podejmowanie ich niemal wyłącznie w trybie bezpośrednich spotkań. Wykluczono zatem przygotowanie ankiet i innych internetowych platform wymiany myśli; pozostała natomiast możliwość kontaktu mailowego i telefonicznego z Sekretariatem Synodu, z którego zresztą korzystali nie tylko koordynatorzy Synodu. Ponadto wykorzystywano strony internetowe, serwisy społecznościowe i inne media, w tym także media diecezjalne, oraz gazetki parafialne i ambony w celu przekazywania informacji o spotkaniach oraz zapraszania na nie.

Spotkania synodalne zaproponowano na czterech poziomach: (1) indywidualnym, animowanym przez Sekretariat Synodu (spotkania indywidualne, rozmowy telefoniczne, korespondencja mailowa); (2) parafialnym, na które zaproszono członków Parafialnych Rad Duszpasterskich i Parafialnych Rad Ekonomicznych oraz innych chętnych mieszkańców parafii; (3) międzyparafialnym (dekanalnym), gdzie spotkania miały charakter otwarty i gromadziły uczestników z różnych parafii i o różnym stopniu zaangażowania we wspólnocie Kościoła; na poziomie dekanalnym do konsultacji synodalnych Biskup Opolski zaprosił także posługujących tam duszpasterzy; (4) na poziomie wspólnot, ruchów, duszpasterstw i środowisk diecezjalnych, gdzie spotkania były animowane przez członków Zespołu Synodalnego oraz wyznaczonych przez nich koordynatorów. Oprócz tego, konsultacje synodalne, prowadzone osobiście przez Biskupa Opolskiego, odbyły się także w gremiach diecezjalnych, m.in.

w Radzie Biskupiej (pełniącej w czasie pandemii niektóre zadania Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej), w Sądzie Diecezji Opolskiej oraz w gronie osób konsekrowanych i świeckich zatrudnionych w Kurii Diecezjalnej w Opolu.

By ułatwić koordynatorom i uczestnikom przeprowadzenie spotkań synodalnych, Sekretariat Synodu przygotował cztery konspekty spotkań, według zaproponowanego przez Biskupa Opolskiego klucza tematów konsultacji synodalnych nawiązującego do tytułu Synodu: (1) Podążanie razem; (2) Komunia; (3) Uczestnictwo; (4) Misja. Każdy konspekt zawierał: modlitwę synodalną, fragment Pisma Świętego z refleksją/komentarzem oraz pytania ułatwiające refleksję wokół zaproponowanego tematu. Druga część niniejszej syntezy, w oparciu o ten właśnie klucz, zaprezentuje doświadczenia i postulaty uczestników konsultacji synodalnych.

Z przekazanych do Sekretariatu Synodu notatek oraz konsultacji z koordynatorami wynika, że zdecydowana większość spotkań przebiegła w przyjaznej atmosferze, nawet w przypadkach, gdy prezentowane opinie były skrajnie różne. Zdarzyło się, że nieumiejętność spokojnego komunikowania własnych poglądów albo uszanowania odmiennych przekonań u rozmówcy doprowadziła do zakłócenia spotkania, głośnego wyrażenia swojego niezadowolenia, a nawet opuszczenia spotkania przez grupę uczestników. Były to jednak sytuacje sporadyczne, a ich źródeł należy szukać w całkowitym negowaniu przez niektórych wiernych idei Synodu, a nawet woli zakłócenia jego przebiegu.

Wiele spotkań odbyło się w gronie znanych sobie osób (PRD, PRE, wspólnoty), ale też w wielu wypadkach uczestnicy po raz pierwszy mieli okazję spotkać się i dzielić się z innymi własnym doświadczeniem wiary i rozumienia Kościoła oraz podejmować refleksję o jego przyszłości. Ta sytuacja wygenerowała kilka postaw, pośród których można wymienić: wdzięczność i entuzjazm, ale także dystans, obawę i wątpliwości. Entuzjazm i wdzięczność dotyczyły: (1) faktu czynnego włączenia się w refleksję o Kościele i jego kondycji oraz otwartego snucia marzeń o jego przyszłości; (2) możliwości spotkania, zwłaszcza po pandemicznych ograniczeniach, i wzajemnego słuchania oraz wymiany poglądów, co - zdaniem większości uczestników spotkań – jest w Kościele doświadczeniem zbyt rzadkim, a bardzo potrzebnym. Pojawiały się jednak także pytania o zasadność tego typu otwartej refleksji o Kościele i włączania w nią wiernych świeckich, podejrzenia o próby „rozmontowania Kościoła” Synodem, obawy o pójście

„niemiecką drogą synodalną” oraz wątpliwości, czy głos uczestników Synodu będzie słyszany i brany pod uwagę na dalszych etapach procesu synodalnego. Niektórzy uczestnicy spotkań synodalnych, zwłaszcza na poziomie parafialnym, mimo uprzedzenia ich o charakterze spotkania, nie zabierali głosu w dyskusji.

Obszerny głos w dyskusji synodalnej zabrało Opolskie Środowisko Tradycji Łacińskiej. Podważając zasadność stawianych temu Środowisku zarzutów nieuznawania legalności Soboru Watykańskiego II i powołując się na Tradycję katolicką, przedstawiciele tego Środowiska przestrzegają przed herezją modernizmu podaną w „atrakcyjnym humanistycznym opakowaniu” i proszą Synod, by odważnie poszukiwał źródeł słabości w samym Kościele oraz inspiracji do odważnego głoszenia Ewangelii, stawiania wymagań katolikom oraz bardziej radykalnego świadectwa dawanego przez duchownych.

Dystans do Synodu wykazało, niestety, wielu kapłanów (co odzwierciedlają niżej zamieszczone statystyki), nie biorąc udziału w spotkaniach synodalnych prezbiterium dekanalnego, ignorując zaproszenia do organizowania spotkań synodalnych w swoich parafiach, wreszcie przez jednostronne zdominowanie spotkań i ukierunkowanie ich tak, że nie było możliwości swobodnego wyrażania własnych poglądów czy uwag, np. dotyczących duszpasterstwa parafialnego.

Konsultacje synodalne napotkały też na inne przeszkody. Ich rozpoczęcie w czasie obowiązywania obostrzeń sanitarnych wygenerowało lęk przed zakażeniem Covid-19, a kolejne tygodnie, w kontekst których wpisała się wojna w Ukrainie, powrót wielu do pełnej aktywności życiowej po pandemii oraz prace polowe sprawiły, że zainteresowanie Synodem słabło. W cyklicznych spotkaniach grup synodalnych liczba uczestników systematycznie malała. Niektórym nie odpowiadał sposób prowadzenia spotkań synodalnych i konkretne ukierunkowanie dyskusji, inni uważali przygotowane konspekty za mało użyteczne i napisane zbyt trudnym językiem.

Wśród koordynatorów duchownych i świeckich nie zabrakło osób, które niestrudzenie organizowały wiele spotkań synodalnych, gromadząc wokół siebie ludzi gotowych dzielić odpowiedzialność za Kościół i pragnących te spotkania kontynuować. Z uwagi na bogate doświadczenia współpracy ekumenicznej w naszej diecezji, udało się do grona koordynatorów synodalnych pozyskać m.in. pastora Kościoła Ewangelicko-

Augsburskiego oraz Kościoła Zielonoświątkowego, a konsultacje synodalne przeprowadzić również z wiernymi tych kościołów. Cenny głos w ekumeniczną refleksję synodalną wnieśli też przedstawiciele Kongresu Katoliczek i Katolików, którzy postulowali m.in. włączenie tematyki ekumenicznej do tradycyjnego duszpasterstwa w Kościele katolickim i do katechezy - w celu pogłębienia „ekumenicznej świadomości katolików”, organizowanie ekumenicznej turystyki czy podejmowanie innych inicjatyw, które budowałyby kulturę spotkania i dialogu. Dzięki wprowadzonej kilka lat temu posłudze Jałmużnika Biskupa Opolskiego udało się dotrzeć także do osób bezdomnych i wykluczonych oraz posługujących im wolontariuszy i usłyszeć ich głos w dyskusji synodalnej. Wyjątkowo cenny wydaje się też głos osób wciąż żywo zainteresowanych duszpasterstwem w języku niemieckim oraz - niewielkiej wprawdzie - grupy ludzi młodych, których więź z Kościołem po przyjęciu sakramentu bierzmowania wyraźnie osłabła, a zechcieli jednak wziąć udział w Synodzie.

Mając na uwadze wymienione wyżej grupy, trzeba stwierdzić, że pomimo prób dotarcia do możliwie szerokiego środowiska, usłyszeliśmy niemal wyłącznie głos osób wierzących i zaangażowanych, choć w różnym stopniu, we wspólnocie Kościoła. Chociaż w dyskusjach synodalnych było „słyszeć” wiele troski o młode pokolenie, sama młodzież uczestniczyła w Synodzie w niewielkim stopniu. Także inne środowiska umiejscowione „na peryferiach Kościoła” wybrzmiewają niewystarczająco w syntezach synodalnych.

STATYSTYKA SYNODALNA DIECEZJI OPOLSKIEJ

Wymienione wyżej cztery poziomy konsultacji synodalnych w diecezji opolskiej, których ślady przekazano w notatkach synodalnych, można opisać kilkoma liczbami. (1) W spotkaniach indywidualnych (za takie uważa się spotkania w Sekretariacie Synodu, rozmowy telefoniczne oraz wiadomości mailowe mające w treści postulaty synodalne) wzięło udział ok. 15 osób. (2) Dla członków Parafialnych Rad Duszpasterskich i Parafialnych Rad Ekonomicznych oraz zaproszonych osób chętnych zorganizowano 278 spotkań w 94 parafiach. Wzięło w nich udział łącznie ok. 1400 osób. (3) W 25 dekanatach 80 koordynatorów zorganizowało 149 spotkań ponadparafialnych, w których uczestniczyło 1511 osób z 118 parafii. Ponadto w 18 dekanatach na spotkaniach synodalnych zgromadziło się prezbiterium, odbywając w sumie 49 spotkań. (4) Wreszcie na poziomie wspólnot,

duszpasterstw i innych środowisk 77 koordynatorów zorganizowało 135 spotkania, w których udział wzięło łącznie 1396 uczestników. W sumie więc w diecezji opolskiej odbyło się 635 spotkań, w których uczestniczyło łącznie ok. 5340 osób. Ponieważ jednak niektórzy brali udział w kilku spotkaniach, faktyczną liczbę osób biorących udział w konsultacjach synodalnych można szacować na 3800 osób. Osoby te zechciały podjąć refleksję wokół 4 tematów sugerowanych tytułem Synodu. Jej owoce staramy się przedstawić pokrótce w dalszej części tej syntezy w kluczu: doświadczenia i marzenia.

PODĄŻANIE RAZEM – DOŚWIADCZENIA I MARZENIA

Wielu uczestników spotkań synodalnych, reprezentujących różne pokolenia i środowiska, za podstawową przestrzeń wspólnego podążania uważa rodzinę: rodziców, rodzeństwo, współmałżonka czy dziadków. Chcą podążać za Jezusem z kimś i za kimś, kto jest dla nich autorytetem na drodze wiary i bliskości z Bogiem, dając mu nawet prawo do napomnień. Zgodnie jednak zauważa się postępujący kryzys autorytetu i rozkład zdrowych relacji rodzinnych, stąd w głosach osób starszych, ale także młodzieży, pojawia się doświadczenie „podążania samemu”, a w przypadku ludzi młodych także „podążanie donikąd” albo „podążania za pieniądzem, dobrobytem, za tym, co materialne”. Wielu wydaje się słusznie diagnozować, że wzrastające tempo życia, coraz większy indywidualizm i egoizm stanowią poważną przeszkodę we wspólnym kroczeniu naprzód.

Drugim najczęściej wymienianym środowiskiem podążania razem jest wspólnota parafialna, w której udział we Mszy św., przyjmowanie sakramentów świętych, wspólne nabożeństwa, a także przynależność do grup parafialnych oraz inne inicjatywy duszpasterskie, takie jak pielgrzymki, czuwania - dają świadomość wspólnego podążania do celu, którym jest wieczność. We wspólnocie parafialnej wierni szukają autorytetu w duszpasterzach; za nimi chcą podążać, ich słuchać. Od ich przymiotów (otwartości, skłonności do dialogu, gotowości słuchania i poświęcania wiernym czasu, dbałości o piękno liturgii i sposobu przepowiadania Słowa Bożego) uzależniają kondycję wspólnoty i możliwości wspólnego podążania za Chrystusem. Im także przyzwalają na napomnienia i wskazywanie drogi, jednak pod warunkiem klarowności ich postawy i świadectwa życia.

Członkowie grup i ruchów religijnych upatrują najlepszego środowiska podążania razem w swojej wspólnocie. Wypracowane w niej więzi, zaufanie, a także lojalność i okazywana sobie wzajemnie pomoc dają

poczucie bezpieczeństwa i możliwość dzielenia się doświadczeniem, że Bóg nas kocha. Gdy jednak pojawia się w nich rywalizacja albo wynikający z braku zdrowej formacji fanatyzm religijny, środowiska te tracą zdolność inspirowania do duchowego wzrostu i wspólnego kroczenia drogą wiary.

Zabierający głos w dyskusji zgodnie zauważali, że poza rodziną, parafią i wspólnotą, coraz trudniej o świadomość podążania razem, ponieważ środowiska ich życia, pracy i odpoczynku stanowią coraz liczniej ludzie obojętni religijnie i wrogo nastawieni do Kościoła.

Dzieląc się doświadczeniem podążania razem i napotykanymi na tej drodze trudnościami, uczestnicy odważyli się na zdefiniowanie wielu konkretnych postulatów o charakterze duszpasterskim, a pośród nich:

- budowanie w Kościele dobrych relacji opartych na wzajemnym słuchaniu, definiowaniu swoich potrzeb, rozmowie i dzieleniu się wiarą; potrzeba spotkań i bycia razem (także fizycznego) kapłanów i wiernych nie tylko w czasie liturgii;

- potrzebę duszpasterskiego inwestowania w małżeństwo i rodzinę, by było środowiskiem wzrostu w wierze i przekazywania dobrych tradycji; czynienie małżeństw i rodzin podmiotem w Kościele, wspieranie ich w byciu Kościołami domowymi poprzez katechezę oraz różne formy liturgicznego i pozaliturgicznego oddziaływania; dopuszczanie rodzin do dawania świadectwa wiary we wspólnocie parafialnej, a rodziców do przygotowania swoich dzieci do I Komunii św.;

- konieczność prezentowania przez hierarchów kościelnych jednoznacznego i spójnego stanowiska w kwestiach wiary, moralności oraz w bieżących kwestiach społecznych i budowania w ten sposób autorytetu Kościoła; jasne i klarowne odnoszenie się do medialnych doniesień o grzechach ludzi Kościoła, aby nie było wrażenia „zamiatania trudnych spraw pod dywan”;

- konieczność zachowania przez duszpasterzy jedności w stawianiu wiernym wymagań i egzekwowaniu dyscypliny kościelnej związanej z przyjmowaniem sakramentów („oczekujemy, że Kościół będzie nam wskazywał drogę”) oraz wypełniania przez duszpasterzy postanowień i zaleceń biskupa („ignorowanie dekretów i zarządzeń biskupa jest gorszące i demotywuujące do realizacji wskazań proboszcza”);

- potrzebę troski kapłanów o „jakość” liturgii i przepowiadanego Słowa Bożego, które winno być wolne od politycznych odniesień, moralizatorstwa i braku szacunku dla poglądów innych; obecność kapłanów w konfesjonale

i w kancelarii, gotowość do kierownictwa duchowego, bycia „towarzyszem a nie rządcą” wiernych;

- podejmowanie inicjatyw duszpasterskich sprzyjających podążaniu razem: inicjowanie małych wspólnot, troska i stała formacja istniejących grup, zwłaszcza zrzeszające młodych ludzi: ministrantów, Dzieci Maryi, schole liturgiczne, Oazę; troska o to, aby wspólnoty nie rywalizowały ze sobą; organizowanie parafialnych forów dyskusyjnych, wyjazdów pielgrzymkowych; rezygnacja z praktyk duszpasterskich sprawowanych on-line w czasie epidemii;

- uszanowanie i powrót do „zdrowej tradycji” Kościoła i unikanie „zgniłych kompromisów” ze współczesnym światem; śmielszy powrót do liturgii trydenckiej i mniejszy dystans pasterzy (biskupów i kapłanów) do jej „zwolenników”.

KOMUNIA – DOŚWIADCZENIA I MARZENIA

„Kościół jako wspólnota ludzi z Bogiem i ludzi między sobą” był tematem drugiego spotkania synodalnego. Jego uczestnicy, kapłani, osoby konsekrowane i wierni świeccy, zgodnie wskazywali na kilka przestrzeni budowania wspólnoty z Bogiem, mianowicie: na osobistą i wspólnotową modlitwę, trwanie przed Panem na adoracji Najświętszego Sakramentu, na Eucharystię i inne sakramenty święte oraz Słowo Boże; rzadziej w pięknie stworzonego świata. Zwrócono uwagę na niebezpieczeństwa zagrażające tej więzi, takie jak: brak religijnej wiedzy, zniewolenie dobrobytem, rozwój technologiczny, pogoń za pieniądzem i konsumpcjonizm, które generują tzw. „cichą apostazję człowieka sytego”. Nie oznacza ona formalnego odejścia od Boga, ale faktyczną niewiarę, obojętność i dystans do Kościoła. Niektóre z tych zjawisk dotyczą nawet osób duchownych. Sami duszpasterze przyznają się do „zatrącenia w menadżerskich obowiązkach” i przeciążenia pracą, widzą w swoim środowisku ofiary pychy, rutyny, anonimowości czy zawodowego podejścia do kapłańskich obowiązków oraz dostrzegają wyraźny podział na „my, duchowni – wy, świeccy”. Na podział ten i jego konsekwencje w postaci braku dialogu, słuchania, zrozumienia, współpracy wielokrotnie w konsultacjach synodalnych zwracali uwagę także wierni świeccy. Zarówno duchowni, jak i świeccy zauważają też obecne dziś w Kościele wypaczenia zdrowej pobożności, gdy realizuje się ją indywidualnie, „po swojemu”, „obok Kościoła”, słuchając internetowych proroków i wizjonerów. Źródło szczególnego zamętu diagnozuje się w

działalności ks. Piotra Natanka, ks. Daniela Galusa oraz niektórych duchownych i świeckich youtuberów. Między innymi ich działalność doprowadziła do głębokiej polaryzacji postaw wobec wprowadzanych w kościołach ograniczeń pandemicznych oraz kwestii udzielania Komunii św. na rękę.

Kościół dla wielu uczestników konsultacji synodalnych jest miejscem budowania więzi z ludźmi. Wspólna modlitwa, udział we Mszy św., nabożeństwa, wspólne inicjatywy i akcje duszpasterskie w parafiach jednoczą, zwłaszcza mniejsze społeczności, a wspólnota wiary z innymi daje motywację do jej mężnego wyznawania na co dzień. W tej kwestii szczególną rolę odgrywają małe wspólnoty modlitewne i formacyjne, których glód deklarowało wielu uczestników spotkań synodalnych. Także niektórzy duchowni wskazywali na konieczność budowania dziś parafii jako wspólnoty wspólnot i dzielenia się ze świeckimi odpowiedzialnością za nią. Niektórzy z nich jednak wciąż niezmiennie wykazują dystans do aktywności świeckich w Kościele, zwłaszcza w dziele ewangelizacji. Nie zabrakło też świadectw ludzi, którzy we wspólnocie Kościoła czują się samotni, wyalienowani i głodni duchowej bliskości. W kilku miejscach wskazywano na niszczącą siłę plotki, nieżyczliwości, współzawodnictwa, rywalizacji o względy liderów czy duchowych opiekunów w budowaniu mniejszych lub większych wspólnot oraz na inny podział „my-wy” we wspólnotach parafialnych: my – regularnie praktykujący i zaangażowani i wy – niedzielni katolicy, nieintegrujący się ze wspólnotą.

By umocnić kościelną komuniją człowieka z Bogiem i ludźmi między sobą, duchowni i świeccy uczestnicy spotkań synodalnych postulowali:

- większą troskę duchownych o piękno liturgii, w tym także o liturgię sprawowaną w języku mniejszości, bez zbędnych uproszczeń i infantylizmów, by były przestrzenią i sposobem pogłębiania osobistej i wspólnotowej więzi z Bogiem;

- otwarcie kościołów, by można było w nich o dowolnej porze dnia adorować Najświętszy Sakrament lub wejść na chwilę modlitwy;

- wykorzystanie różnych możliwości do głoszenia katechezy osobom dorosłym, aby swoją wiarę mogli budować na solidnej wiedzy katechizmowej i biblijnej;

- lepszą współpracę między duszpasterzami a świeckimi katechetami i pomoc we wzajemnym budowaniu autorytetu;

-podejmowanie przez biskupów nauczania i decyzji na poziomie Konferencji Episkopatu w duchu synodalności i inspirującej jedności oraz komunikowanie tego nauczania w homiliach i listach pasterskich bardziej zwięźle oraz językiem prostym i zrozumiałym;

-częstszą obecność biskupów w parafiach (poza wizytacją i bierzmowaniem) oraz we wspólnotach kapłańskich, celem budowania zaufania i podejmowania wspólnej troski o wiernych;

-tworzenie kapłańskich wspólnot dekanalnych i ponaddekanalnych, grup dzielenia i braterskiego wsparcia, okazywanie większego szacunku starszym kapłanom przez młodszych;

-walkę z klerykalizmem podejmowaną przez samych duchownych poprzez sposób bycia i postępowania, sugerujący bardziej braterstwo z wiernymi niż rządzenie nimi;

-wypracowanie systemu weryfikowania teologicznej poprawności i eklezjalności nauk głoszonych w Internecie w imieniu Kościoła;

-zapraszanie do współpracy i integracji ze wspólnotą parafialną nowych mieszkańców parafii i osoby słabo się z nią identyfikujące;

-szeroko pojętą troskę o „domowość” Kościoła z jednoczesnym dbaniem o to, aby aktywność i „jarmarczość” nie wyparła z Kościoła tego, co najważniejsze.

UCZESTNICTWO – DOŚWIADCZENIA I MARZENIA

Tym, który buduje Kościół przez wieki, jest sam Bóg. Naszym zadaniem jest przyjąć to, co Bóg „daje” i jednocześnie brać udział w tym, co „zadaje”. To nasze uczestnictwo wymaga „współodpowiedzialności” i „zaangażowania”. Tymimi słowami wprowadzono uczestników w temat trzeciego spotkania synodalnego dotyczącego uczestnictwa w życiu Kościoła. Dzieląc się chętnie doświadczeniem swojego zaangażowania w Kościele i w parafii, zarówno duchowni, jak i świeccy wskazywali na różne jego wymiary. Ważnym i podkreślanym przez wielu sposobem budowania Kościoła jest modlitwa, w tym modlitwa za Kościół, za kapłanów i o powołania. Nie brakuje też tych, którzy do modlitwy w tych intencjach dokładają post i inne wyrzeczenia, choroby i cierpienia. Inni „budowanie Kościoła” rozumieją niemal wyłącznie jako materialne wsparcie jego inicjatyw przez ofiarę pieniężną, udział w zbiórkach, materialne wsparcie misji oraz ofiarowanie konkretnej pracy na rzecz Kościoła i parafii (sprzątanie, remonty, prace dekoracyjne). Jeszcze inni wspierają Kościół, wykorzystując swoje zdolności, wykształcenie i

kompetencje zawodowe, zasiadając w strukturach Parafialnych Rad Duszpasterskich i Parafialnych Rad Ekonomicznych, katechizując, pracując w przykościelnych poradniach czy służąc poradą proboszczowi w konkretnych kwestiach administracyjnych. Wreszcie wielu rozumie dzieło budowania Kościoła jako „dzieło duchowe”, dołączając do modlitwy zaangażowanie w przygotowanie i celebrowanie liturgii (ministranci, nadzwyczajni szafarze Komunii św., służba kościelna, organiści), przynależność i liderowanie modlitewnym i formacyjnym grupom i wspólnotom parafialnym i ponadparafialnym, wreszcie zaangażowanie charytatywne w Parafialnych Zespołach Caritas, w różnego rodzaju wolontariatach i dziełach wspierania ludzi bezdomnych i marginalizowanych. Ta ostatnia forma „budowania” Kościoła wydaje się być wciąż atrakcyjna także dla ludzi młodych, nawet jeśli deklarują słaby związek z Kościołem i nieregularne praktykowanie wiary. Wśród uczestników spotkań synodalnych, których zapytano o „participatio” we wspólnocie Kościoła, nie zabrakło także i tych, którzy stwierdzili: „w kościele jestem człowiekiem z ławki i nie angażuję się w Jego życie od środka” albo „czas pandemii spowodował zmiany we mnie i nie chcę już angażować się w Kościele”, albo „straciłem zaufanie do Kościoła i nie mam już ochoty w nim być”. Wśród przyczyn takiego stanu rzeczy wymieniano najczęściej tempo życia i związane z nim brak czasu, opór duchownych do podejmowania współpracy, a nawet „gaszenie przez nich inicjatywy świeckich” oraz szereg argumentów z pierwszych stron gazet: skandal pedofilii i wykorzystywania władzy w Kościele, przepych, niemoralność i życie ponad stan osób duchownych, wyniosłość hierarchów i ich zaangażowanie «w sojusz tronu z ołtarzem».

Jeden z kapłanów, używając stwierdzenia, że Kościół to „winnica a nie kamieniołom”, wskazał na konieczność nieustannej troski o wszczepianie w Chrystusa i traktowania Kościoła jako uprawnej roli Boga. Z kolei jeden ze świeckich uczestników wyznał: „Mam marzenie, aby angażować się w coś, co ma przyszłość, a nie podtrzymywać skansen”. Konsultacje synodalne odsłoniły przede wszystkim wielką liczbę zaangażowanych i chcących się angażować w tę uprawę, a także ogrom ich zaangażowania w to dzieło. Ale z tej refleksji kapłanów, osób konsekrowanych i świeckich zrodziły się też postulaty i marzenia:

-nawrócenie pastoralne duchownych i świeckich, które pozwoli przekształcać struktury i z szacunkiem dla nich kształtować wiarę podmiotową i miłość do Kościoła;

-formowanie wiernych świeckich do dzielenia odpowiedzialności za Kościół, zwłaszcza w wymiarze parafialnym, z uwagi na spadek powołań kapłańskich i zakonnych;

-otwartość duszpasterzy na inicjatywy młodych, nawet jeśli wykraczają poza ramy tradycyjnego duszpasterstwa;

-większe zaangażowanie duszpasterzy, zwłaszcza młodych księży, którzy wydają się „stać za ścianą”, choćby w zwyczajną obecność przy osobach zaangażowanych w parafii, wspólną z nimi pracę i bezpośredniość wzajemnych relacji;

-otwartość duszpasterzy w mówieniu o problemach materialnych i duchowych wspólnoty parafialnej oraz gotowość do podzielenia się ze świeckimi zadaniami administrowania parafią;

-ograniczenie ingerencji Kurii w parafialne życie duszpasterskie i przekazywania materiałów duszpasterskich do parafii;

-dbałość o inkluzywny charakter grup i wspólnot parafialnych, by były otwarte na nowych członków, troska o stałą formację wspólnot oraz ich liderów;

-wrażliwość na charyzmaty, którymi Bóg obdarza członków wspólnoty i odważne wykorzystanie ich w służbie Kościoła.

MISJA – DOŚWIADCZENIA, NIEPOKOJE, MARZENIA

Z nakazu Jezusa Kościół głosi Ewangelię wszystkim ludziom, aby mogli odnaleźć w nim swoje zbawienie. To dzieło misyjne wymaga odważnego świadectwa wiary i apostolskiego zaangażowania każdego chrześcijanina w środowisku, w którym żyje i pracuje. Tymi słowami koordynatorzy spotkań synodalnych wprowadzili uczestników w refleksję o misyjności Kościoła, a mimo tego w ich głosach wybrzmiało bardzo szerokie spektrum jej rozumienia. Dla niektórych misja wciąż kojarzy się jednoznacznie z działalnością misyjną ad gentes, a udział w niej rozumieją niemal wyłącznie jako modlitewne i materialne wsparcie tej działalności. Inni, w tym także duchowni, przestrzeń misyjnej działalności widzą tylko w kościele i w parafii, przy czym nawet spotkania z petytorem w kancelarii nie traktują jako odpowiedniej przestrzeni do ewangelizacji. Podobnie myślący wierni świeccy definiują tożsamość ucznia-misjonarza wyłącznie modlitwą,

zaangażowaniem w grupy parafialne i podejmowaniem inicjatyw scalających parafię, nie wykluczając przy tym konieczności powrotu Kościoła instytucjonalnego „do pierwotnej surowości i respektowania prawa”, aby „odsiewać ziarna od plew”. Zdecydowana jednak większość uczestników rozmów synodalnych rozumie misję jako wyjście do świata i ludzi obojętnych religijnie, neutralnie lub wrogo nastawionych do Kościoła, przy czym jako adresatów działań misyjnych wskazywano najczęściej młode pokolenie. Kapłani widzą potrzebę powrotu do pierwotnej ewangelicznej gorliwości w „poszukiwaniu owiec zagubionych”, katecheci oceniają wartość świadectwa życia wyżej niż najlepiej przygotowaną katechezę, wierni świeccy coraz częściej „terenem misyjnym” nazywają swój dom i miejsce pracy, a adresatami ewangelizacji swoje dzieci, wnuki, przyjaciół i współpracowników. Wielu zdaje sobie sprawę, że głoszenie Ewangelii poza kościołem „coraz więcej kosztuje” i wiąże się z wyśmiewaniem, wytykaniem palcami a nawet wykluczeniem z grona przyjaciół i znajomych. Dlatego tym trudniej im wskazać skuteczne sposoby realizacji zadania ucznia-misjonarza. Jedni uważają, że wystarczy „bycie sobą”, zwykła uprzejmość i dobroć jako świadectwo przynależności do Chrystusa, inni - sprowokowani bądź nie - gotowi są otwarcie mówić o Bogu i bronić dobrego imienia Kościoła w swoich środowiskach, na rodzinnych przyjęciach czy w miejscach pracy, jeszcze inni (szczególnie odważny głos w tym temacie zabierali członkowie Drogi Neokatechumenalnej oraz świeccy i duchowni zaangażowani w dzieło Nowej Ewangelizacji) gotowi są wyjść na ulice i głosić Chrystusa „w porę i nie w porę”.

Owocem synodalnej refleksji o misyjnym posłannictwie Kościoła były też bardzo konkretne postulaty i oczekiwania:

- potrzeba duchowego wzmocnienia rodziny, jako środowiska przekazywania wiary i wartości chrześcijańskich;

- potrzeba czytelnego świadectwa osób duchownych, by swoim życiem „potwierdzali głoszone Słowo Boże i zasady” i byli wierni swemu powołaniu;

- wyjście kapłanów do wiernych (np. po Mszach św. przed kościół) oraz ich obecność w domach przy okazji ważnych okoliczności życia (domowe celebracje, wspólna modlitwa i rozmowa); odważniejsze wychodzenie ze strefy życiowego komfortu;

-konieczność odważnego sięgania przez Kościół po współczesne środki społecznego przekazu, kampanie medialne, serwisy społecznościowe z jednoczesnym unikaniem sympatyzowania z konkretną opcją polityczną i wchodzeniem w zależności, które osłabiają świadectwo; przekaz medialny powinien być profesjonalny i komunikatywny;

-dopuszczanie do głosu osób świeckich, by dawali świadectwo swojej wiary i zmagania się o wierność Jezusowi podczas rekolekcji, misji i innych spotkań parafialnych;

-organizowanie w parafiach spotkań integracyjnych, festynów, koncertów, które stanowiłyby platformę spotkania osób wierzących z obojętnymi religijnie;

-wykorzystanie salek i zabudowań parafialnych na miejsce spotkań z młodzieżą i aktywizację seniorów;

-ożywienie i zintensyfikowanie działalności charytatywnej w parafiach, jako sposobu zaangażowania ludzi młodych „przy parafii i w słusznej sprawie”, aby czuli się potrzebni;

-przełamywanie lęku i dystansu w kontaktach duszpasterzy z ludźmi młodymi: słuchanie, spotkanie, wspólne spędzanie czasu wolnego i realizacja projektów parafialnych.

PERSPEKTYWY DIECEZJI NA DRODZE SYNODALNOŚCI

Opisane wyżej, a właściwie zaledwie streszczone doświadczenia spotkań synodalnych, pozwalają żywić nadzieję, że synodalność, jako podążanie razem w atmosferze wspólnej modlitwy, wzajemnego słuchania, otwartości na działanie Ducha Świętego i dzielenia się odpowiedzialnością za Kościół w działaniu, bardziej odtąd stanie się sposobem codziennego funkcjonowania Kościoła opolskiego. Skuteczna realizacja tego marzenia będzie jednak wymagała podejmowania i optymalizacji już realizowanych działań, m.in.

-tworzenia przestrzeni dialogu i spotkania biskupa z kapłanami, kapłanów między sobą i kapłanów z wiernymi świeckimi; jedną z nich będzie deklarowana przez biskupów częstsza obecność w dekanatach na spotkaniach z kapłanami oraz z wiernymi świeckimi, także poza wizytacją kanoniczną;

-optymalizacji przygotowania wiernych świeckich do pełnienia posług w Kościele i wprowadzenie w diecezji, po odpowiednim przygotowaniu, funkcji katechisty, lektora i akolity;

-powrotu (po pandemii) do regularnej formacji Parafialnych Rad Duszpasterskich, jako ugruntowanej w diecezji struktury synodalnej, i dalsze synodalne ukierunkowanie jej funkcjonowania w parafiach;

-wykorzystania kompetencji członków nowych Parafialnych Rad Ekonomicznych i dzielenie z nimi odpowiedzialności za materialne dobro wspólnot parafialnych;

-optymalizacji formacji stałej kapłanów w kierunku głębszego doświadczenia Kościoła jako Ludu Bożego i gotowości do współpracy oraz dzielenia odpowiedzialności za Kościół z wiernymi świeckimi;

-inwestowania w duszpasterstwo ludzi młodych z wykorzystaniem m.in. metodologii spotkań synodalnych opartej na obecności, spotkaniu, słuchaniu i działaniu dla dobra innych; zaangażowanie w to duszpasterstwo wiernych świeckich, którzy przejawiają głębokie zatroskanie kondycją duchową młodzieży i deklarują chęć kompetentnej pomocy;

-odważnego powrotu po epidemii do regularnej formacji wspólnot i grup parafialnych i ponadparafialnych.

Podjęcie tych działań z pewnością odsłoni kolejne potrzeby i marzenia, których nie trzeba się obawiać. Doświadczenie spotkań synodalnych ukazało bowiem wielką gorliwość i miłość do Kościoła wielu pasterzy i wiernych. Dlatego - mimo słusznie diagnozowanego w wielu miejscach synodalnej refleksji kryzysu, jakiego doświadcza Kościół w obecnym czasie - jest ciągle „z kim” i „dla kogo” podążać ku Kościołowi synodalnemu poprzez komunie, uczestnictwo i misję.

Opole, dn. 28 czerwca 2022 r., w 50. rocznicę powstania Diecezji Opolskiej

INFORMACJE | PROJEKTY I ZAPOWIEDZI

1. DIECEZJALNA PIELGRZYMKA SZKÓŁ JANA PAWŁA II DO WŁOCH

Ze względu na pandemię zmuszeni zostaliśmy do odwołania Diecezjalnej Pielgrzymki Szkół Jana Pawła II do Włoch.

Odpowiadając na prośbę nauczycieli, uczniów i rodziców będziemy chcieli, w zależności od możliwości, raz jeszcze zorganizować pielgrzymkę śladami św. Jana Pawła II w tym roku szkolnym.

Dlatego już teraz serdecznie zapraszamy wszystkich uczniów, rodziców, księży, katechetów i nauczycieli szkół noszących im. Jana Pawła II na Diecezjalną Pielgrzymkę Szkół Jana Pawła II. Oczywiście uczniowie innych szkół wraz ze swoimi nauczycielami są również zaproszeni. Chcemy w ten sposób nie tylko zobaczyć miejsca, w których żył nasz Rodak, ale również poznać Jego nauczanie.

Pod koniec września 2022 r. planowane jest spotkanie Dyrektorów Szkół Jana Pawła II podczas którego zostanie ustalony termin pielgrzymki - szczegółowe informacje o programie i zapisach zostaną zamieszczone na stronie Wydziału Katechetycznego Kurii Diecezjalnej w Opolu.

2. PROJEKT „DOBRE SŁOWO”

Zapraszamy Wszystkich Katechetów do udziału w kolejnej już 3. edycji projektu: „Dobre Słowo”.

Niedzielne rozważania Ewangelii skierowane są do młodego pokolenia, przygotowywane są przez świeckich i duchownych Katechetów diecezji opolskiej. Projekt nawiązuje również do zawołania Biskupa Rudolfa Pierskały „Gaudium Evangelii nuntiare” (Głosić radość Ewangelii).

Zachęcamy Księża do uczestniczenia w tym projekcie, wszystkich zaś prosimy o udostępnianie i podzielenie się rozważaniami ze swoimi uczniami.

Co trzeba zrobić? Wystarczy wypełnić formularz na naszej stronie. Każdy, kto zgłosił chęć uczestniczenia w projekcie przez wypełnienie formularza, dostaje na e-maila informację, do którego fragmentu Ewangelii ma przygotować rozważanie. Rozważanie, refleksja nie powinna przekroczyć objętością połowy strony A4. Uczestnik przesyła (na tydzień przed wyznaczoną datą rozważania) na adres mailowy p.dobrowolski@diecezja.opole.pl swoje rozważanie, które zawierać powinno:

- tytuł: jedno, dwa słowa, które będą myślą przewodnią refleksji
- rozważanie do Ewangelii na wyznaczoną niedzielę (nie więcej niż maksymalnie połowa strony A4)
- krótką modlitwę (1-2 zdania)
- Imię, nazwisko oraz miejscowość w której uczy.

Rozważanie zostanie zamieszczone na stronie Wydziału Katechetycznego Kurii Diecezjalnej w Opolu oraz na www.facebook.com/WydzialKatechetycznyWOpolu

Raz jeszcze zachęcamy Wszystkich uczących religii do "przełamania się" Słowem Bożym i obdarowania innych "Dobrym Słowem". Przecież słowa mają moc. Przez całe nasze życie wypowiadamy ich setki, tysiące, miliony. Potrafią dać nadzieję i dodać skrzydeł, a co dopiero "Dobre Słowo".

3. WYDARZENIA ORGANIZOWANE PRZEZ DUSZPASTERSTWO MŁODYCH ŁAWKA

W tym roku szkolnym Duszpasterstwo przygotowuje kilka wydarzeń, na które zaproszenie kierowane jest do młodych ludzi ze wszystkich parafii naszej diecezji:

•Ławka Go – 30 września – 2 października 2022

Weekendowe spotkanie w Domu Pielgrzyma na Górze Św. Anny, którego celem jest dać doświadczenie wspólnego przeżywania wiary, aby następnie podjąć wyzwania duchowego życia w ciągu roku.

•ŚDM Intro – 11 listopada 2022

Przygotowanie do Światowego Dnia Młodzieży przeżywane w parafiach i dekanatach

•Ławka ŚDM – 19 listopada 2022

Centralne spotkanie młodych z naszej diecezji przeżywane przed Światowym Dniem Młodzieży

•Europejskie Spotkanie Młodych, Rostock – 28 grudnia 2022 – 1 stycznia 2023

Spotkanie, na które zapraszają każdego roku bracia z Taizé.

•Ekumeniczna Modlitwa Młodych – 22 stycznia 2023

To spotkanie z pierwszej niedzieli adwentu zostało przeniesione na Tydzień Ekumeniczny

•Ładowarka – 24-26 marca lub 31 marca – 2 kwietnia 2023

Spotkanie dla kandydatów do bierzmowania. Czekamy na potwierdzenie terminu.

• **Pielgrzymka Maturzystów – 12 kwietnia 2023**

Doroczna Pielgrzymka Maturzystów na Jasną Górę

• **Wielkanocne Spotkanie Młodych – 29 maja 2023 r.**

Spotkanie dla młodych w sobotę przed Niedzielę Dobrego Pasterza

• **ŚDM Lizbona**

Spotkanie w ramach Światowych Dni Młodzieży w Lizbonie poprzedzone zostają tzw. „Dniami w diecezjach” w terminie od 26 do 31 lipca 2023 r.

4. XXII DZIEŃ PAPIESKI POD HASŁEM „BLASK PRAWDY”

16 października 2022 r. XXII Dzień Papieski obchodzony będzie w Polsce pod hasłem „Blask Prawdy”. Jego organizatorem jest Fundacja Dzieło Nowego Tysiąclecia.

"W tym roku hasłem Dnia Papieskiego będą słowa "Blask Prawdy". Jest to tytuł jednej z ważniejszych encyklik papieża Jana Pawła II "Veritatis splendor", ogłoszonej 6 sierpnia 1993 r." – powiedział przewodniczący Rady Fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia kard. Kazimierz Nycz.

Szczegółowe informacje www.dzielo.pl

5. ORSZAK TRZECH KRÓLI 2023. ZAPOWIEDŹ!

Orszak Trzech Króli to największe Jasełka na świecie! W 2022 roku radosne, rodzinne jasełka przeszły ulicami ponad 668 miejscowości w całej Polsce! Składamy serdeczne podziękowania tym wszystkim, którzy przyłączyli się do tegorocznej edycji tego wydarzenia zarówno w organizację i tworzenie orszaku, jak również w uczestniczenie.

Już teraz zachęcamy do współorganizowania Orszaku Trzech Króli w Opolu, który odbędzie się w piątek 6 stycznia 2023 roku.

6. KOMUNIKACJA

Wszystkie informacje, formularze, zgłoszenia czy też materiały dotyczące dzieła katechizacji w diecezji opolskiej można znaleźć na stronie

internetowej Wydziału Katechetycznego www.wk.diecezja.opole.pl oraz na oficjalnym profilu www.facebook.com/WydzialKatechetycznyWOpolu

W zależności od zapotrzebowania, mniej więcej z częstotliwością raz na 2 tygodnie będziemy wysyłać na maile Katechetów Komunikator Katechetyczny z najważniejszymi wydarzeniami i informacjami.

MIEJSCE NA NOTATKI

**Wydział Katechetyczny
Kurii Diecezjalnej w Opolu**

ul. Książąt Opolskich 19, 45-005 Opole
tel. 77 44 32 133, 77 44 32 103
www.wk.diecezja.opole.pl
katecheta@diecezja.opole.pl